

datum: 23 september 2024

GAS 5 – rechtspersonen

INHOUD

1.	Aanpassing art. 29 ^{quater} Wegverkeerswet.....	1
2.	Toepassing juridisch kader	2
2.1.	Sanctionerend ambtenaar ontvangt geen PV op naam van rechtspersonen ...	2
2.2.	Sanctionerend ambtenaar ontvangt nog steeds PV's op naam van rechtspersonen	3
3.	Pijnpunten	4
4.	Verbetervoorstellen.....	5
4.1.	Korte termijn: terugdraaien art. 29 ^{quater} Wegverkeerswet	5
4.2.	Nieuwe legislatuur: decreet GAS 5	5

1. Aanpassing art. 29^{quater} Wegverkeerswet

In artikel 29^{quater} van de Wegverkeerswet zijn een aantal voorwaarden opgenomen die vereist zijn om GAS 5 te kunnen toepassen. In het oorspronkelijke artikel werden deze als volgt opgesteld:

§2. De gemeenteraden kunnen alleen administratieve geldboetes als vermeld in paragraaf 1 bepalen als al de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° het betreft een overschrijding van de toegelaten maximumsnelheid met niet meer dan 20 kilometer per uur;*
- 2° de snelheidsovertredingen worden begaan op een plaats waar de snelheid beperkt is tot 30 of 50 kilometer per uur;*
- 3° het gaat om snelheidsovertredingen vastgesteld volgens de voorwaarden, vermeld in artikel 62, met uitzondering van het zesde en achtste lid, met automatisch werkende toestellen als vermeld in hetzelfde artikel, die volledig worden gefinancierd door de lokale overheid;*

4° de snelheidsovertredingen worden begaan door meerderjarige natuurlijke personen of door rechtspersonen;

5° er wordt niet gelijktijdig een andere overtreding vastgesteld.

Van bij aanvang van GAS 5 waren er heel wat onduidelijkheden over het sanctioneren van rechtspersonen. In art. 29^{quater} van de Wegverkeerswet is geen expliciete verwijzing opgenomen naar art. 67bis en 67ter, waardoor er discussie was over het toepassingsgebied van deze artikelen in het kader van GAS 5.

Bij het verzameldecreet van 26 april 2024 werd een aanpassing doorgevoerd aan art. 29^{quater}, §2, 4°. Dit om tegemoet te komen aan de onduidelijkheid in verband met art. 67bis en 67ter van de Wegverkeerswet.

Het nieuwe artikel luidt als volgt:

4° de snelheidsovertreding wordt begaan door meerderjarige natuurlijke personen, vermoed of aangeduid overeenkomstig artikel 67bis en 67ter;

Deze aanpassing heeft een grote impact op de werking van de lokale besturen met betrekking tot GAS 5.

De toepassing van het juridische kader en de mogelijke pijnpunten worden hieronder uitgelegd.

2. Toepassing juridisch kader

De nieuwe bepaling in art. 29^{quater} heeft hoofdzakelijk betrekking op de voorwaarden die verbonden zijn aan de persoon.

4° de snelheidsovertreding wordt begaan door meerderjarige natuurlijke personen, vermoed of aangeduid overeenkomstig artikel 67bis en 67ter;

Deze aanpassing heeft tot gevolg dat er momenteel twee interpretaties zijn in de praktijk. Beide werkwijzen zijn juridisch sluitend, maar beiden botsen op problemen. Hoofdzakelijk de straffeloosheid van rechtspersonen is problematisch.

2.1. Sanctionerend ambtenaar ontvangt geen PV op naam van rechtspersonen

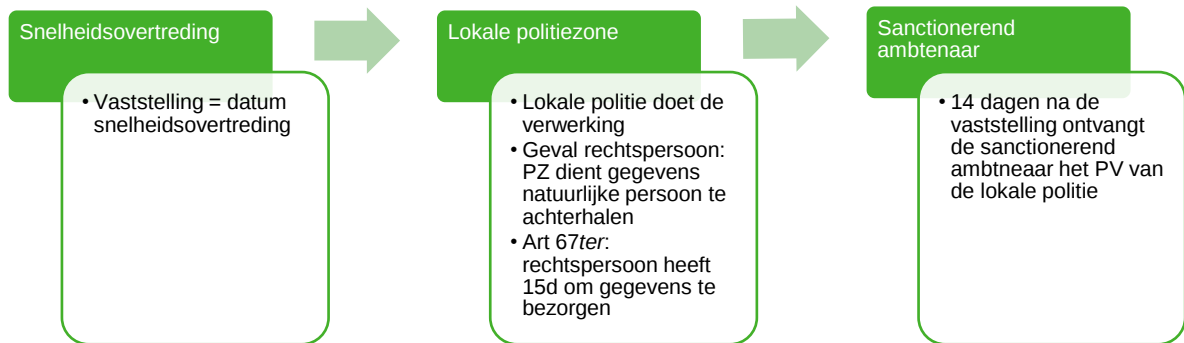
Een eerste interpretatie heeft tot gevolg dat de sanctionerend ambtenaar geen PV's meer ontvangt op naam van een rechtspersoon.

Deze interpretatie heeft grote gevolgen voor de lokale besturen en de lokale politie in het bijzonder. De rechtspersonen werden namelijk geschrapt uit dit artikel, waardoor zij niet meer onder het toepassingsgebied van GAS 5 vallen.

Concreet wil dit zeggen dat er pas sprake kan zijn van een depenalisering in het kader van GAS 5 als het PV op naam van een natuurlijke persoon staat. PV's op naam van een rechtspersoon voldoen niet aan de voorwaarden van art. 29^{quater}, §2, 4°. Dit heeft tot gevolg dat de sanctionerend ambtenaar dergelijke PV's niet meer mag ontvangen.

Dit zorgt voor een toenemende werklast bij de lokale politiezones. Zij zullen namelijk de natuurlijke persoon dienen te achterhalen. Indien de rechtspersonen de gegevens van de natuurlijke persoon niet bezorgen kunnen zij een PV opmaken op basis van art. 67ter van de Wegverkeerswet.

Pas nadat de lokale politie een PV kon opmaken op naam van een natuurlijke persoon kan dit overgemaakt worden aan de sanctionerend ambtenaar en kan de GAS 5 procedure opgestart worden.

2.2. Sanctionerend ambtenaar ontvangt nog steeds PV's op naam van rechtspersonen

Een tweede interpretatie heeft een beperktere impact op de werking van de lokale politiezones en sanctionerend ambtenaren.

Art. 29^{quater}, §6 stelt dat wanneer een sanctionerend ambtenaar *tijdens de procedure* vaststelt dat er niet voldaan is aan de voorwaarden, hij de vaststellers hiervan op de hoogte brengt.

Op basis van dit artikel gaat men ervan uit dat een sanctionerend ambtenaar nog steeds PV's op naam van een rechtspersoon mag ontvangen. De sanctionerend ambtenaar vraagt uitdrukkelijk aan de rechtspersoon om de gegevens van de natuurlijke persoon over te maken. Wanneer de rechtspersoon geen gegevens overmaakt stelt de sanctionerend ambtenaar vast dat er niet voldaan is aan de voorwaarden. Het dossier wordt dan overgemaakt aan de lokale politie.

De sanctionerend ambtenaar kan een rechtspersoon niet verplichten om de gegevens over te maken, evenmin kan de sanctionerend ambtenaar een boete opleggen aan een rechtspersoon. Ook hier is dus een risico op straffeloosheid ten aanzien van rechtspersonen.

3. Pijnpunten

Deze aanpassing heeft een sterke impact op de werking van de lokale besturen in het kader van GAS 5. De intentie was om de onduidelijkheid met betrekking tot de rechtspersonen op te lossen, maar dit zorgde voor een aantal nieuwe problemen.

We stellen vast dat we op 3 pijnpunten botsen:

- Werklast lokale politiezones: de werklast komt grotendeels bij de lokale politie te liggen. Afhankelijk van de interpretatie die gevolgd wordt zal de lokale politie in eerste instantie de identificatie doen of wanneer de rechtspersoon de correcte gegevens niet overmaakt aan de sanctionerend ambtenaar. Voor de lokale politie is dit echter een stap terug. Het proces is minder efficiënt dan in het verleden of zoals de huidige werking via Crossborder.
- Probleem van timing: de lokale politie heeft 14 dagen de tijd om het afschrift van het PV te bezorgen aan de sanctionerend ambtenaar. Deze termijn begint te lopen op het moment van de snelheidsovertreding, dus niet op het moment van de eigenlijke vaststelling. Binnen deze termijn van 14 dagen dient de lokale politie dus ook de eigenlijke bestuurder te achterhalen. Op basis van art. 67ter van de Wegverkeerswet hebben rechtspersonen 15 dagen de tijd om de correcte gegevens van de eigenlijke bestuurder over te maken aan de vaststeller. Deze termijn duurt langer dan de 14 dagen die de politie heeft om het PV over te maken aan de sanctionerend ambtenaar. Hierdoor zal het in vele gevallen niet mogelijk zijn om het dossier tijdig te bezorgen aan de sanctionerend ambtenaar.

- Vervolg door het parket: de politie dient de gegevens van de eigenlijke bestuurder te achterhalen. Rechtspersonen hebben 15 dagen de tijd om de identiteitsgegevens van de eigenlijke bestuurder kenbaar te maken. Doen zij dit niet, dan kan de politie een PV opmaken op basis van art.67ter van de Wegverkeerswet. Het parket kan dan vervolgen.
We stellen echter vast dat parketten het signaal geven dat zij geen gevolg zullen geven aan PV's die gelinkt zijn aan de GAS 5 procedure. Op die manier dreigt er een straffeloosheid met betrekking tot rechtspersonen die deze gegevens niet kenbaar maken.

4. Verbetervoorstellen

Gezien de toenemende werklast voor de lokale politiezones en de mogelijke straffeloosheid voor rechtspersonen is er dringend nood aan een oplossing. In de huidige situatie, met een regering in lopende zaken, is het niet evident om snel tot een oplossing te komen. Om die reden heeft de VVSG twee verbetervoorstellen. Enerzijds een voorstel op korte termijn, dat kan uitgevoerd worden in lopende zaken. Anderzijds een verbetervoorstel met een vergaande aanpassing, uitgevoerd door de toekomstige Vlaamse Regering.

4.1. Korte termijn: terugdraaien art. 29quater Wegverkeerswet

De VVSG is vragende partij om de recentste aanpassing aan art. 29quater WVV ongedaan te maken. Het huidige art. 29quater WVV is nagenoeg onwerkbaar voor zowel de lokale politie als de steden en gemeenten. Om die reden is het aangewezen om het artikel terug aan te passen naar de voorgaande versie. Dit artikel had ook zijn pijnpunten, maar was wel werkbaar in de praktijk.

Deze aanpassing kan snel doorgevoerd worden, waardoor we op korte termijn tegemoet kunnen komen aan de huidige problemen.

4.2. Nieuwe legislatuur: decreet GAS 5

Al van bij de invoering van art. 29quater WVV heeft de VVSG gewezen op een aantal juridische en praktische pijnpunten, bv. kentekenaansprakelijkheid, aanpak recidive, ... Om te komen tot een robuuste juridische basis voor de toepassing van GAS 5 is een doorgedreven hervorming noodzakelijk. De VVSG is voorstander om de toepassing van GAS 5 los te koppelen van de Wegverkeerswet en te werken met een eigen decretale basis, naar analogie met het LEZ-decreet. Op deze manier is er een strikte scheiding tussen de strafrechtelijke en administratieve procedure en kan de gelijkheid tussen beiden zoveel als mogelijk nagestreefd worden.

Een specifiek GAS 5-decreet zou onderstaande noodzakelijke elementen moeten bevatten:

- Een eigen systeem van kentekenaansprakelijkheid. Hierbij lijken de bepalingen uit het LEZ-decreet of art. 33 van de GAS-wet een goede uitvalsbasis. Het is aangewezen dat zowel de lokale politie als de sanctionerend ambtenaar op een efficiënte manier kunnen overgaan tot identificatie en dat straffeloosheid voor rechtspersonen ten allen tijde vermeden wordt.
- Een eigen systeem van herhaling. Het is aangewezen dat de lokale besturen een stok achter de deur hebben bij hardleerse overtreders.
- Een automatische link naar de strafrechtelijke boetebedragen en de mogelijkheid tot het aanrekenen van een administratieve kost. Op deze manier wordt de gelijkheid tussen een strafrechtelijke sanctie en een administratieve sanctie zoveel als mogelijk nagestreefd.
- De bijzondere bewijswaarde van het PV dient gegarandeerd te worden in het decreet.
- Een link naar de functie van sanctionerend ambtenaren in het kader van GAS. Deze personen hebben reeds de nodige expertise en ervaring in deze dossiers. Wel is het wenselijk om een opleiding te voorzien die passend is bij de toepassing van GAS 5. Momenteel dienen sanctionerend ambtenaren de verplichte opleiding te volgen die gebaseerd is op de federale GAS-wet. Dit heeft tot gevolg dat deze geen melding maakt van GAS 5. Het zou wel een meerwaarde zijn dat Vlaanderen hierin voorziet.